

EGYETEMI HALLGATÓK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK VÁLTOZÓ MINTÁZATAI: KUTATÁSALAPÚ TANULÁS SORÁN KELETKEZETT SZÖVEGEK TOPIKMODELLEZÉSE

T-6

Molnár Pál

Károli Gáspár Református Egyetem

Kulcsszavak: kutatásalapú tanulás; érdeklődési mintázatok; topikmodellezés

A szabad témaválasztásra építő, kutatásalapú tanulás során a tanulók által létrehozott szövegek elemzése betekintést nyújthat a bölcsészet- és társadalomtudományi területeken tanuló egyetemi hallgatók érdeklődésének mintázataiba; jelen vizsgálat erre irányul. A kutatásalapú tanulás során a szabad témaválasztás lehetőséget ad a tanulóknak, hogy személyes érdeklődésük alapján fogalmazzanak meg kérdéseket, és ezeket társadalmi, történelmi vagy kulturális összefüggésekbe helyezték (Feldt & Petersen, 2020). Az oktatói támogatással ráadásul a tanulók kezdeti érdeklődése mélyebb, belső motivációvá alakulhat, még a kevésbé motivált tanulók esetében is (Hidi & Harackiewicz, 2000). A kutatásalapú tanulás a kutatási kérdések megfogalmazására és feldolgozására ösztönöz, segítve a tanulókat abban, hogy rendszerezék és összefoglalják feltárt ismereteiket, egyben fejlesztve tudományos gondolkodásukat (Levy & Petrulis, 2012). A folyamat során olyan tanulói szövegek születnek, amelyek értékes forrást jelentenek az oktatási folyamatok és a tanulói érdeklődés vizsgálatához (Roberts, 2002). Maguk a szövegek az érdeklődési mintázatok elemzésére is alkalmasak. A tanulók érdeklődése ezáltal feltárható az általuk írt szövegekben megjelenő tematikus mintázatok elemzésével. Ezek a mintázatok visszatérő témák, kulcsszavak és fogalmi összefüggések formájában azonosíthatók, amelyek topikmodellezési módszerekkel (pl. Blei, Ng & Jordan, 2003) segítenek feltérképezni az egyéni és csoportos érdeklődési irányokat, valamint azok társadalmi, történelmi és kulturális kontextusát. Jelen vizsgálat elemzése 2009 és 2018 között készült 1503 szövegre vonatkozik, amelyet 884 egyetemi hallgató készített kurzusfeladatként; egyéni és csoportos feladatokon dolgozva egy-egy szemeszterben. Az alkalmazott szövegelemzési eljárás, a topikmodellezési módszertan 30 témakört azonosított; ilyenek például a modern társadalmi problémák, a gazdasági folyamatok, a nemi szerepek, a tradíciók, vagy pl. a politikai struktúrák. A vizsgált időszak szemeszterei között trendek szignifikanciáját és erősségét Mann-Kendall-teszt igazolta. A trendek elemzése alapján a tanulókat az évek során egyre inkább érdekelte a modern gazdaság és társadalom, az elöregedés és népességcsökkenés, valamint a pszichológiai problémák témái. Ugyanakkor a tradicionális művészetek és ünnepek, valamint a populáris kultúra területein csökkent a tanulói érdeklődés. További elemzésekre van azonban szükség ahhoz, hogy a tanulók témaválasztása mögötti okokra válaszokat találjunk, feltételezhető, hogy a tanulók lekövezték az aktuális társadalmi, technológiai, pszichológiai és gazdasági diskurzusokat. Eredményeink értékes adatokkal szolgálnak a társadalmi folyamatok és a fiatal generációk megértéséhez, egyben hozzájárulhat az oktatási stratégiák és tananyagok fejlesztéséhez, különösen az interdiszciplináris megközelítések és a releváns problémákra összpontosító tanítási módszerek területén.